אם יש בנותן טעם הרי זו אסורה כשרה שינקה מן הטרפה קבתה אסורה טרפה שינקה מן הכשרה קבתה מותרת מפני שכנוס במעיה: **גמ'** אטו קבת עובד כוכבים לאו נבלה היא אמר רב הונא הכא בלוקח גדי מן העובד כוכבים עסקינן וחיישינן שמא ינק מן הטרפה ומי חיישינן שמא ינק מן הטרפה א)והתנן ב)לוקחים ביצים מן העובדי כוכבים ואין חוששין לא משום נבלה ולא משום טרפה אלא אימא חיישינן שמא ינק מן הטמאה ומאי שנא טרפה דלא חיישינן ומאי שנא טמאה דחיישינן טרפה לא שכיחא טמאה שכיחא אי שכיחא אפילו גבי דידן ניחוש אנן דבדלינן מינייהו וכי חזינן להו מפרשינן להו לא גזרו בהו רבנן אינהו דלא בדילי מינייהו וכי חזו להו לא מפרשי להו גזרו בהו רבנן ג)ושמואל אמר חדא קתני קבת שחיטת עובד כוכבים נבלה ומי אמר שמואל הכי והאמר שמואל ד)מפני מה אסרו גבינת העובדי כוכבים מפני שמעמידין אותה בעור קבת נבלה הא קבה גופה שריא לא קשיא כאן קודם חזרה כאן לאחר חזרה: כשרה שינקה מן הטרפה [וכו']: והא קתני רישא קבת עובד כוכבים ושל נבלה הרי זו אסורה אמר רב חסדא רישא נראה כאוכל נבלות הכא איכא שחיטה א"ל רבא ולאו כל דכן הוא ומה נבלה דמאיסה דאי שרית ליה קבתה לא אתי למיכל מינה אמרת לא טרפה שחוטה דאי שרית אתי למיכל מינה לא כ"ש אלא אמר רב יצחק אמר רבי יוחנן לא קשיא כאן קודם חזרה כאן לאחר חזרה ה)ומשנה לא זזה ממקומה אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן מעמידין בקבת נבלות ואין מעמידין בקבת שחיטת עובד כוכבים אמר לפניו רבי שמעון בר אבא כמאן כרבי אליעזר ו)דאמר סתם מחשבת עובד כוכבים ז) לעבודת כוכבים א"ל ואלא כמאן כי אתא רב שמואל בר רב יצחק אמר רבי יוחנן מעמידין בין בקבת נבלה בין בקבת שחיטת עובד כוכבים שלא לחוש לדברי רבי אליעזר והלכתא [א]אין מעמידין בעור קבת נבלה [ב]אבל מעמידין בקבת נבלה ובקבת שחיטת עובד כוכבים ח)(ובקבת [ג]כשרה שינקה מן הטרפה וכ"ש בקבת טרפה שינקה מן הכשרה מ"ט חלב המכונס בה פירשא בעלמא הוא): **מתני'** א] חומר בחלב מבדם וחומר בדם מבחלב חומר בחלב שהחלב מועלין

אם יש. בה ליתן טעם בחלב: **הרי זו אסורה.** וחלב הנמצא קרוש בעור הקבה שמולחין אותה בעורה בין שנותנין עמו חלב אחר ובין שמולחין אותה עמה נראה בעיני איסור גמור כבשר בחלב ממש לאסור הגבינה איסור גמור ואין בידי כח להתיר ויש מתירין אותו ומביאין ראיה מדגים שעלו בקערה שפסקנו (לעיל דף קיא:) שמותר לאוכלן בכותח משום דהוה ליה נותן טעם בר נותן טעם שחלב הקבה לא נאסר אלא משום נתינת טעם וכי הדר יהיב טעמא בגבינה הוה ליה נותן טעם בר נותן טעם ורחוקות זו מזו כרחוק מזרח ממערב מהאי טעמא דדגים שעלו בקערה אע"פ שבלעו את טעמה עדיין היתר גמור הן לאוכלן וכשבא לאוכלן בכותח למה אתה אוסר עליו מפני טעם בשר שלה ההוא טעם בשר לאו טעם הוא שהרי לא בא מן הממש אלא מנ"ט אחר אבל חלב הנמלח בבשר משנתנו טעם זה בזה נעשו שניהם איסור כדקיימא לן (לעיל דף קח.) חתיכה עצמה נעשית נבלה וכל טעם היוצא עוד מן החלב בין טעם חלב שבו בין טעם בשר שבו הכל אסור לפי שכולה נבלה וכשמתערב חלב זה עם חלב הגבינות °הוה ליה מין במינו חלב נבלה בחלב היתר וכבר פסקנו חתיכה עצמה נעשית נבלה ואוסרת כל החתיכות כולן ולא אמרינן נותן טעם בר נותן טעם הוא מפני שאף טעם חלב שבו שהיה מתחלה נעשה כולו נבלה וכן הלכה כרב וגם פסקנו בפסחים (דף כט:) הלכה דמין במינו בכל שהוא ואני הייתי נוהג היתר עד הנה ובלבד שלא יתנו בה חלב אחר וטועה הייתי בכך שהייתי סבור כדאמרינן בע"ז (דף כט:) גבי קבת עולה כהן שדעתו יפה שורפה חיה שמע מינה פירשא בעלמא היא ולא מיתסרא ולא היא חלב גמור הוא מדתנא במתניתין כשרה שינקה מן הטרפה קבתה אסורה שמע מינה חלב הוא ותניא נמי ט)קבה שבשלה בחלבה אסורה וקבת עולה דשריא משום דלאו גופה היא אלא שינקתו מאמו והוה ליה כנוס במעיה כנתון בקערה ומותר י)כדתניא טרפה שינקה מן הכשרה קבתה מותרת מפני שכנוס במעיה ודמייתי ראיה במסכת ע"ז [לב:] מינה דאיסורי הנאה שרי פירשייהו וגבי עגלי עבודת כוכבים לאסור פירשייהו מדקתני [שם כט:] קבת עגלי עבודת כוכבים אסירא לאו משום דקנה פירשא חשיב לה לענין עיכול דתיהוי כפירשא למפקע שם חלב מינה אלא הכי מייתי ראייה מינה מדאסר קבת עבודת כוכבים ש"מ פירשא אסור דהא קבתה נמי לאו גופה היא ומיתסר משום דניחא ליה בנפת כשהבהמה נראת שמנה ויפה לעבודה זרה וה"ה לשאר הפרש ומדשרי לה גבי עולה ש"מ לא מיתסר אלא גופה אבל פירשא שרי כי האי גוונא דאין קדושה חלה אלא על הראוי ממנה למזבח מידי דהוי אעור של עולה שהוא מתחלק לכהנים כן מצאתי בנימוקי רבינו שלמה ברבי מאיר: **גמ' בלוקח גדי מן העובד כוכבים.** ושמטו קרי ליה קבת עובד כוכבים ואסורה: **חיישינן שמא ינק.** חלב זה מן הטרפה: **לא משום נבלות.** שמא נמצא בתרנגולת נבלה: **ולא משום טרפה.** שמא מעוף טרפה היא דאמרינן באלו טרפות (לעיל דף נח.) ומודים בבילת טרפה שאסורה: **גבי דידן.** גדיים שלנו נמי תהא אסורה קבתן משום דחיישינן שמא ינק חלב זה מן (הטמאה) בהמה טמאה: **חדא קתני.** משום דשל נבלה היא אסר לה: **ומי אמר שמואל.** קבת נבלה אסורה אלמא כגופה דמי: **והאמר שמואל.** במסכת ע"ז מפני שמעמידין אותה בעור קבת נבלה הא קבה גופה חלב הקרוש קרי קבה וקאמר דשריא: **כאן קודם חזרה כו'.** בפרק אין מעמידין (ע"ז דף כט:) שאל רבי ישמעאל את רבי יהושע מפני מה אסורין גבינות העובדי כוכבים אמר לו מפני שמעמידין אותה בקבת נבלה כלומר בחלב הקרוש שבה אמר לו והלא קבת העולה חמורה מקבת נבלה ואמרו כל כהן שדעתו יפה שורפה חיה אמר לו מפני שמעמידין אותה בקבת עגלי עבודה זרה אלמא חזר בו מקבת נבלה משום דלאו גופה היא ואסורה משום עבודה זרה דאפילו פירשא דידה אסור כדמפרש התם [ע"ז לד:] משום דניחא ליה בנפחיה הלכך משנתינו זאת נשנית קודם חזרה ומשום הכי אסר וכי אתמר דשמואל דעור קבה הוא דלאסור הא קבה שריא לאחר חזרה קאמר ומשנתינו זאת מכיון שנשנית אף על פי שחזר בו לא זזה ממקומה ולא סילקוה ולא אמרו שלא לשנותה עוד: **והא קתני רישא קבת נבלה אסורה.** והדר קתני קבת טרפה מותרת דקתני טרפה שינקה מן הכשרה קבתה מותרת: **איכא שחיטה.** ולא מאיסה כולי האי כנבלה ואיסור אין כאן לא בזו ולא בזו כדקתני מפני שכנוס במעיה נאסף הוא במעיה מן אחרים ולא משל עצמה: **משנה הראשונה.** קודם חזרה נשנית וכיון שנשנית לא זזה ממקומה וחזרו ושנו אחרונה להיתר: **מחשבת עובד כוכבים** כ) **לעבודת כוכבים.** הילכך אף על גב דלאו גופה הוא מיתסר כדפרישית דאפילו פירשא מיתסר משום דניחא ליה בניפחיה: **ואלא כמאן.** כלומר לא הוצרכת לשאול: **מעמידין בין בקבת נבלה כו'.** דלאו מגופה הוא אלא כנוס במעיה:

מתני'

חיישינן שמא ינק מן הטמאה. לא קיימא לן הכי דהלכה כשמואל דמשני מתניתין בשינויא אחרינא ולאו מעמידין בקבת עגלים שאנו לוקחים מן העובדי כוכבים ולא חיישינן שמא ינק מן הטמאה: **חדא** קתני. תימה מאי קא משמע לן דקבת עובד כוכבים נבלה הא שמעינן מפרק קמא במתניתין ל)ולא הוה ליה למיתני הכא אלא קבת עובד כוכבים אסורה: **ומי אמר** שמואל הכי. °בלאו הכי הוה מצי למיפרך ממתניתין על שמואל אלא הא עדיפא ליה דמדמפרש שמואל מתניתין אלמא סבר כוותה: **כאן** לאחר חזרה. ולפי זה שריא קבת נבלה אלא עכשיו נהגו העולם הדבר לאיסור ואין להקל ליקח קבת עובד כוכבים ובדיעבד מותר דאפילו לכתחלה שרי היכא דידעינן שלא נמלחה בעורה אם לא שמכוער הדבר הואיל והחזיקו בו איסור ומיהו היכא דנמלחה הקבה בעורה אסורה ודאי משום בשר בחלב: **הכי** גרסינן ברוב ספרים והלכתא אין מעמידין בעור קבת נבלה אבל מעמידין בקבת נבלה ובקבת שחיטת עובד כוכבים ובקבת כשרה שינקה מן הטרפה וכ"ש בקבת טרפה שינקה מן הכשרה מ"ט חלב המכונס בה פירשא בעלמא הוא ולכאורה לגירסא זו קשיא מתני' דתנא כשרה שינקה מן הטרפה קבתה אסורה וכן ברייתא דלעיל בפירקין (דף קטו:) קבה שבשלה בחלבה אסורה ואומר ר"ת דהני מילי חלב צלול שבתוך הקבה דלא חשוב פירשא אבל הקרוש שבתוך הקבה חשוב פירשא ואותו הקרוש לפי דבריו אפילו נמלח בתוך הקבה מותר:

אמר

עין משפט נר מצוה

קיד א מיי' פ"ד מהל' מאכלות אסורות הל' יג ועי' פ"ט שם הל' טז ובהשגות שם ובכ"מ:
קטו ב מיי' פ"ד שם הל' יג ועיין בטוש"ע יו"ד סי' פו סעי' י בהג"ה:
קטז ג מיי' פ"ט שם לאוין טוש"ע יו"ד סי' פז סעיף י:

◆

רבינו גרשום

כו'. כלומר לר' יוסי הגלילי חיה (חייב בבהמה) [נוהג בשר בחלב כבהמה] שהיא אסורה משום נבלה כבהמה: רישבא צייד: ולא משום נבלות ולא משום טרפות כלומר אין חוששין שמא מנבלות או מטרפות היו אותן ביצים. אי שכיחי אפי' גבי דידן כו' כלומר אפי' דידן קיבתו תהא אסורה דניחוש שמא יינק מן הטמאה: קיבת שחיטת עובד כוכבים נבלה. כלומר אפי' ישראל ששחט לעובד כוכבים כלומר א) דאמרינן סתם מחשבת עובד כוכבים לע"ז: הא קיבה גופה שריא כלומר דאמרינן פירשא בעלמא לא קשיא כאן קודם חזרה [דאיתא התם] מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים א"ל מפני שמעמידין אותו בקיבת נבלה ופרכה ר' ישמעאל וחזר וא"ל ר' יהושע מפני שמעמי' אותו בקיבת עגלי ע"ז. והכי קאמר [הכא] קודם חזרה אוסר שמואל ב) לאחר חזרה משום עור קיבה אבל משום קיבה לא אסר: והקתני רישא קיבת העובד כוכבים ושל נבלה הרי זו אסורה. כלומ' ביצד אמרת טרפה שינקה מן הכשרה קיבתה מותרת והא קא חזינן הכא ושל נבלה הרי זו [אסורה] מה לי נבלה ומה לי טרפה: סיפא שחוטה היא. כלומר טרפה שינקה מן הכשרה שחוטה היא: אלא א"ר יצחק א"ר יוחנן לא קשיא כאן קודם חזרה. כלומר מה דאמרינן ושל נבלה הרי זו אסורה קודם חזרה אוסר למתיר כדאמרינן לעיל ומה דאמרינן טרפה קיבתה מותרת לאחר חזרה ומשנה לא זזה ממקומה כלומר אע"פ שחזר אוסר למתיר משנה שנישנית קודם לכן דקיבת נבלה אסורה לא זזה ממקומה: ואין מעמידין בקיבת שחיטת עובד כוכבים ישראל ששחט גדי לעובד כוכבים: שהחלב מועלין בו וחייבין עליו משום פיגול כלומר האוכל אמורין חייב שתים אחד שאוכל חלב חייב כרת וחייב מעילה כשאר קדשים ואם אוכלו פיגול ונותר וטמא חייב כשאר קדשים:

א) דברי רבינו צריך באור דלפי לקמן בסמוך אמרינן דר"י לאמר דאין מעמידין וכו' כר"א אתיא מ"מ שמואל גם בנבילה נבילה אוסר דהא אוקמינן דמיירי קודם חזרה. ב) נראה דצ"ל לאחר חזרה לא אסר רק מפני שמעמידין אותה בעור הקיבה אבל וכו'.

מסורת הש"ס

א) [וע"ל והתניא], ב) לעיל סג: [תוספתא פ"ב ה"ח], ג) [ע"ז לה.], ד) שם, ה) [לעיל לג: יבמות ל. וש"נ], ו) לעיל יג. לח: [גיטין מה: ע"ז לב: ע"ש], ז) [בס"א: נכרין], ח) לפי פירש"י ל"ג כל זה עד פירשא בעלמא הוא דהא ס"ל דחלב גמור היא ולא פירשא, רש"ל ורי"ח, ט) [לעיל קטו.], י) [צ"ל כדתנן], כ) בס"א: נכרי, ל) [לעיל דף יג.],

◆

גליון הש"ס

רש"י ד"ה הרי זו וכו' הוה ליה מין במינו. עי' לעיל דף לט ע"ב תד"ה שאני: תד"ה ומי וכו' בלאו הכי וכו'. עי' כתובות נה ע"ב תד"ה מתנת יבמות דף מ ע"ב תד"ה ורב ולקמן קמא ע"ב תד"ה ומי:

◆

מוסף רש"י

שמעמידין אותה בעור קבת נבלה. ועור לאו פירשא הוא ואסור (ע"ז לה.).

◆

שיטה מקובצת

א] חומר בחלב מבדם. עי' תוס' מנחות עד ע"ב:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com